

Інструменти для запобігання поглибленню кризи в країні існують. По-перше структурна переорієнтація нашої економіки. По-друге випускати продукт, який буде конкурентоспроможним на світовому ринку. По-третє треба різко зменшити реалізацію на експорт сировини. Маючи достатню базу для машинобудування, слід її розвивати відповідно до вимог часу. Нарівні з промисловим виробництвом Україна має гарну перспективу розвитку туризму, яку потрібно розвивати високими темпами оскільки інтерес до України останнім часом зростає.

Література

1. <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=8850>.

2. <http://www.epravda.com.ua/publications/2008/11/6/168338/>.

Науковий керівник: к.е.н., доцент *Черкавська Т.М.*, Державний ВНЗ «Національний гірничий університет».

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Іванов Д.В.

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

Поняття «економічна безпека» є досить новим для України, як і для усього пострадянського простору, хоча у Сполучених Штатах Америки проблемами економічної безпеки суб'єктів господарювання почали цікавитися ще в 30-х роках ХХ століття. Виходячи з радянського менталітету, під економічною безпекою аж до пізніх 90-х розумівся контроль за економічною злочинністю та зовнішньоекономічною діяльністю. І лише згодом, на рубежі тисячоліть, спеціалісти почали розглядати інші аспекти економічної безпеки – екологічні, наукові, культурні тощо. Тому специфіка вітчизняної економічної безпеки – її інтегрованість в систему загальнодержавної, національної безпеки. В Конституції України чітко зазначено, що поряд із захистом суверенітету і територіальної цілісності України забезпечення її економічної безпеки є найважливішою функцією держави і справою всього українського народу.

Суб'єктами економічної безпеки виступають держава та її інститути, а також підприємства, установи й організації як державного, так і приватного сектору економіки.

Слід зазначити, що окремий громадянин також є суб'єктом економічної безпеки, – через активну життєву позицію та сприяння загальнодержавній справі. Проте можна спостерігати один цікавий факт – існують значні протиріччя між громадянином і державою у сфері забезпечення ними своєї економічної безпеки. Справа у тому, що держава, виступаючи гарантом економічної безпеки громадян, сама часто стає основним джерелом загроз для цієї безпеки – через процеси інфляції, затримку соціальних виплат, нерациональну податкову політику тощо.

З перших кроків України в статусі незалежної держави і до сьогоднішніх днів гостро постає питання забезпечення безпеки здійснення економічної діяльності на макрорівні, тобто на рівні окремих підприємств. Можна виділити чотири основні проблеми безпеки для вітчизняних підприємств:

- небезпечність ринкової економіки як змінного фактора – динамічна система ринкової економіки, імплементована в українські реалії, дає вкрай нестабільний результат, таким чином буквально прибираючи твердий ґрунт з-під ніг підприємців;

- постійна перебудова законодавчої бази функціонування підприємств;

- відсутність стійких правових норм захисту підприємництва;

- сильний вплив політики на підприємництво та вкрай низька стабільність цього чинника.

Безпека суб'єкта залежить від різних чинників. Шкоду інтересам підприємця може бути завдано у результаті несприятливої економічної політики держави, протиправних дій конкурентів, кризових явищ в економіці, непередбачених змін кон'юнктури ринку, стихійного лиха, надзвичайних подій, управлінської некомпетентності, соціальної напруги тощо. Таким чином, чинники, що впливають на економічну безпеку, можуть бути внутрішніми та зовнішніми, економічними та неекономічними, об'єктивними та суб'єктивними. Отже, безпека – це стан стійкої життєдіяльності об'єкта стосовно впливу загроз потенційного супротивника [1].

Основні положення поняття «безпека»:

- наявність загроз (зовнішніх та внутрішніх);

- наявність життєво важливих інтересів об'єктів захисту;

- баланс інтересів між ними.

Об'єктами захисту підприємства є:

- фінансові ресурси;

- матеріальні ресурси;

- інформаційні ресурси, у тому числі і особливо – з обмеженим доступом;

- персонал підприємства, особливо керівний склад.

Також варто зазначити, що кожне підприємство має як загальний об'єкт безпеки, з тих, що наведені вище, так і специфічний, виходячи зі специфіки його діяльності. Ураження будь-якої з цих ділянок спричиняє загрозу для рівноваги підприємства в цілому. Тому метою забезпечення безпеки підприємства є комплексна протидія потенційним та реальним загрозам, усунення або мінімізація впливу яких буде гарантувати підприємству стабільне функціонування в нестабільних зовнішніх умовах.

Зараз небагато підприємств мають змогу утримувати власну службу безпеки, і більшість підприємств використовують послуги сторонніх організацій. Більше половини подібних контрактів стосуються охоронних послуг, решта – консалтингових. У сучасних умовах з'являються та розвиваються нові види послуг, на кшталт збору інформації, технічного захисту інформації та ін., і дуже важливим є імплементація їх у систему безпеки підприємств, адже загроз стає дедалі більше з кожним роком. Втім, з існуючою нестабільністю державного сектора поки що неможливо говорити про які-

небудь помітні зсуви на шляху покращення стану економічної безпеки підприємств і країни в цілому. Тут слід визначити зв'язок із соціальною відповідальністю підприємств. Поки не будуть вирішені основні проблеми держави і суспільства у тісній взаємодії з приватним сектором економіки, поки підприємства не почнуть працювати на забезпечення не лише процвітання свого, а й процвітання суспільства загалом, вся економічна система держави буде знаходитись під загрозою, що є, з огляду на все описане вище, неприпустимим, і спричинює лише більші загрози для хиткої системи економічної безпеки.

Література:

1. Економічна безпека: навч. посіб. / О.Є. Користін, О.І. Барановський, Л.В. Герасименко та ін.; за ред. О.М. Джужі. – К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2010. – 368 с.
2. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2003.

Науковий керівник: д.е.н., професор *Шановал В.М.*, Державний ВНЗ «Національний гірничий університет».

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

*Карпенко Є.О.,
Данилевський В.С.
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»*

Глобалізація як феномен планетарного масштабу втягує у свій вир дедалі нові країни, регіони, території. Міжнародна конкуренція, світовий поділ праці та інтеграційні процеси, що відбуваються на європейському та інших континентах, спонукають держави, активно прилучаються до зовнішньоекономічної конкуренції, приймати виклики глобалізації, адаптуватися до жорстких вимог світового ринку.

Як наслідок виникає проблема щодо залучення іноземних інвестицій, створення цілісної системи формування механізмів інноваційного розвитку країни. Адже залучення іноземних інвестицій та співпраця з іноземними інвесторами є одним із головних аспектів, що визначає напрями та пріоритети міжнародної економічної діяльності України, форми її участі в європейських інтеграційних процесах, специфіку економічної політики.

Україна із свого боку потребує іноземних інвестицій, а іноземні інвестори хотіли вкладати свої кошти в нашу економіку і мають на це певні причини, серед яких: наявність значних ринків збуту; наявність дешевої робочої сили; сприятливе стратегічне розміщення. В підтвердження цього можна привести данні на перший квартал 2013 року іноземні інвестори спрямували в економіку України 53 млрд дол. прямих інвестицій, Зважаючи на це, держава має відігравати активну роль у формуванні сприятливого інвестиційного клімату, спрямовувати прямі іноземні інвестиції на позитивні соціально-економічні